Helsingin Sanomat 30.9.2013

Mielipide

Itämeren suojelutoimien vastuunjakoa selkeytettävä

Itämeren maiden ministerit kokoontuvat lokakuun alussa Helcom-kokoukseen Kööpenhaminaan arvioimaan jälleen sitä, miten Itämeren suojelun toimintaohjelman toteuttaminen etenee. Ohjelman avulla tulisi palauttaa Itämerelle hyvä ekologinen tila vuoteen 2021 mennessä.

WWF:n Itämeri-verkoston tuore selvitys osoittaa, että suojelutavoitteita ei saavuteta halutussa aikataulussa: yksikään rantavaltioista, Suomi mukaan lukien, ei ole pysynyt lupauksissaan toimintaohjelman toteuttamisessa.

Yleinen käsitys siitä, että Itämeren suojelu aiheuttaa ainoastaan lisäkustannuksia ja -velvoitteita, ei edistä Itämeren parempaa tulevaisuutta. Se on myös väärä lähestymistapa ongelmien ratkaisemiseksi.

The Boston Consulting Groupin WWF:lle tekemän raportin mukaan Itämeren suojelutoimet parantavat merkittävästi paitsi ympäristön tilaa myös alueen sosioekonomista kehitystä. Kun eri talouden aloja tarkastellaan yksitellen, meren suojelun positiiviset talousvaikutukset eivät välttämättä näy, mutta kokonaisvaltaisen tarkastelun avulla huomataan, että vaikutukset voivat olla merkittäviä.

Raportissa keskitytään kolmen toimialan – maatalouden, kalastuksen ja matkailun – kasvuennusteisiin ja todetaan, että Itämeren tilan myönteinen kehitys voi tuoda vuoteen 2030 mennessä jopa puoli miljoonaa työpaikkaa ja 32 miljardin euron vuosittaisen arvonlisäyksen verrattuna siihen, että meren tila heikkenisi.

Esimerkiksi rannikkomatkailun vuosittainen kasvu on tällä hetkellä yli viisi prosenttia. Itämeren tilan parantuessa alan kasvu voisi jatkua, ja vuoteen 2030 mennessä alalle voisi tulla jopa 230 000 työpaikkaa. Itämeren tilan heikentyminen voi puolestaan johtaa jopa 220 000 työpaikan menetykseen.

Olemme kaikki Itämeren osakkeenomistajia, ja Itämeren hyvän tilan saavuttaminen ja talouselämän vauhdittaminen vaativat toimenpiteitä, jotka koskevat meitä jokaista. Itämeren alueen maiden tulisi vaatia, että Itämeren suojelun toimintaohjelmalle luodaan alueellinen seurantamekanismi. Lisäksi suojelutoimenpiteiden vastuunjakoa on selkeytettävä ja tiukennettava.

Yksityiselle sektorille on luotava kannusteita sitomalla ympäristönsuojelukustannukset yhä tiukemmin aiheuttajaan ja luomalla mahdollisuudet markkinavetoisten ratkaisujen kehittämiseen. Meidän on myös panostettava alueemme kehittämiseen sinisen ja vihreän teknologian keskittymäksi ja luotava mahdollisuuksia ympäristöinnovaatioiden ja -ideoiden kaupallistamiseen.

Keskeisten suojelutoimenpiteiden toteuttaminen vaatii myös eri ministeriöiltä tiiviimpää yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä siitä, että Itämeren suojelu on myös taloudellisesti hyvä sijoitus.

Vanessa Ryan
meriasiantuntija
WWF Suomi